

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αρ. Φακ.: 18.4.58/3
11.2.11.6/2
Αρ. Τηλ. : 22800929
Αρ. Φαξ : 22428277
E-mail : dde@moec.gov.cy

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

18 Ιανουαρίου 2017

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ

Διευθυντές/Διευθύντριες
Δημοτικών Σχολείων και Νηπιαγωγείων

Θέμα: Εγχειρίδιο «Ταξίδι Ζωής»

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, πληροφορείστε ότι έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης το εγχειρίδιο «**Ταξίδι Ζωής**», το οποίο αποτελεί Οδηγό Εκπαιδευτικού με ενδεικτικές δραστηριότητες για τη θεματική ενότητα 3.1 «**Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία**» του γνωστικού αντικείμενου της Αγωγής Υγείας. Η πρόσβαση στο σχετικό εγχειρίδιο γίνεται μέσω της ιστοσελίδας της Αγωγής Υγείας: <http://bit.ly/2jc1rtJ>

Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο είναι αποτέλεσμα συνεργασίας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) με τον Κυπριακό Σύνδεσμο Οικογενειακού Προγραμματισμού (ΚΣΟΠ) και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.

Επιπρόσθετα με το πιο πάνω εγχειρίδιο, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιούν για την υλοποίηση της θεματικής ενότητας 3.1 «Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία» πρόσθετο υποστηρικτικό υλικό που βρίσκεται σε εγχειρίδια που έχουν, ήδη, διανεμηθεί στα σχολεία ή έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Αγωγής Υγείας. Τα συγκεκριμένα εγχειρίδια περιγράφονται στο Παράρτημα Α.

Επισημαίνεται ότι το ΥΠΠ, ανταποκρινόμενο τόσο στις νομικές του δεσμεύσεις όσο και στις κοινωνικές ανάγκες, στηρίζει την ολιστική σεξουαλική διαπαιδαγώγηση ως δικαίωμα των παιδιών και των νέων, μέσα από την επίσημη Πολιτική του για τη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση (βλ. σχετική εγκύκλιο με αρ. φακ. Π.Ι. 11.2.07 ημερ. 05/12/2016, αρ. φακ. στο διαδίκτυο γρρ5075).

Στο πλαίσιο των δεσμεύσεων αυτών, οι εκπαιδευτικοί καλούνται όπως συνεχίσουν να εφαρμόζουν στις τάξεις τους μαθήματα σεξουαλικής αγωγής, ειδικά προσαρμοσμένα στις

ανάγκες των μαθητών/τριών τους και κατάλληλα σχεδιασμένα στη βάση του Αναλυτικού Προγράμματος.

Παράλληλα, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη φιλοσοφία του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας (ΠΣΑΥ), η θεματική ενότητα 3.1 «Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία» δεν προσεγγίζεται ως ανεξάρτητη ενότητα, αλλά συσχετίζεται και διασυνδέεται με άλλες θεματικές ενότητες του ΠΣΑΥ καθώς και άλλων γνωστικών αντικειμένων, ώστε να αποφεύγεται ο απόλυτος κατακερματισμός των θεμάτων και να προωθείται η ολιστική έννοια της υγείας. Ωστόσο, συστήνεται όπως οι εκπαιδευτικοί μεριμνούν για την από μέρους τους ισόρροπη κατανομή του διδακτικού χρόνου ανάμεσα σε όλες τις διδακτικές ενότητες του Προγράμματος Σπουδών με ιδιαίτερη μέριμνα και για την οργάνωση μαθημάτων σεξουαλικής αγωγής. Σημειώνεται ότι στην Εθνική Στρατηγική για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας αναφέρεται ότι η διδασκαλία της ενότητας 3.1 «Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία» θα διασφαλιστεί ότι θα διδάσκεται σε ποσοστό, περίπου, 10% του διδακτικού χρόνου του μαθήματος της Αγωγής Υγείας.

Για οποιεσδήποτε πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με την Ομάδα Αγωγής Υγείας στην ηλεκτρονική διεύθυνση fsavva@schools.ac.cy ή στα τηλέφωνα **24821350 και 24821358** (κάθε Δευτέρα και Τρίτη).

Παρακαλείστε να ενημερώσετε σχετικά τους/τις εκπαιδευτικούς του σχολείου σας.

(Χρίστος Χατζηαθανασίου)
Αν. Διευθυντής
Δημοτικής Εκπαίδευσης

Κοιν. : Γ.Ε.Δ.Ε.
: Π.Λ.Ε. Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας
: Ο.Ε.Δ.Ε.
: Π.Ο.Ε.Δ.
: Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων
Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης
: Παγκύπρια Συνομοσπονδία Συνδέσμων Γονέων Δημόσιων
και Κοινοτικών Νηπιαγωγείων
: κ. Αναστασία Παπαδοπούλου, Ειδική Σύμβουλο της Κυβέρνησης για την Εθνική Στρατηγική
arapadopoulos@tplaw.com.cy

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Εγχειρίδια που διαθέτουν υποστηρικτικό υλικό για την υλοποίηση της θεματικής ενότητας 3.1 «Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία» του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας:

1. Επαμεινώνδας, Ε., Νεοκλέους, Ε. & Τιγγιρίδου, Μ. (2012). **Οδηγός Εκπαίδευσης για Υγιείς Σχέσεις (7-12 ετών). Πρώτα Βήματα**. Λευκωσία: Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού

Το εγχειρίδιο αυτό περιλαμβάνει δραστηριότητες για το σώμα, την εφηβεία, τα δύο φύλα, τη φιλία, την οικογένεια, την αποδόμηση στερεοτύπων, τα συναισθήματα κ.ά.

2. Flowers, N. (2012). **Μικρή Πυξίδα Compasito** (Στ. Αγγελίδης, Μετάφ.). Κύπρος: Imprinta Ltd.

Για άμεση πρόσβαση ακολουθείτε τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο: <http://bit.ly/2jrul4C>

Η «Μικρή Πυξίδα» αποτελεί εγχειρίδιο του Συμβουλίου της Ευρώπης το οποίο αναφέρεται στα ανθρώπινα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Περιλαμβάνει δραστηριότητες για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα των δύο φύλων, τις μορφές βίας και τρόπους αποφυγής της, την αποδόμηση στερεοτύπων, την οικογένεια, τις διακρίσεις κ.ά.

3. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου. (2012). **Κοινωνική Μάθηση**. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων. Λευκωσία: Printco Ltd.

Για άμεση πρόσβαση ακολουθείτε τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο: <http://bit.ly/2jOODdn>

Το συγκριμένο εγχειρίδιο στηρίζεται στις εκδόσεις της Γραμματείας της Κοινοπολιτείας και της οργάνωσης CARE στην Ινδία και προσαρμόστηκε από Κύπριους εκπαιδευτικούς δημοτικής εκπαίδευσης, ώστε να είναι κατάλληλο για τα σχολεία της Κύπρου. Περιλαμβάνει δραστηριότητες για τις αλλαγές που οφείλονται στην εφηβεία, την αποδοχή, τις αντιλήψεις για τα φύλα, για την οικογένεια κ.ά.

4. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου. (2014). **Ανακαλύπτοντας τον Ελέφαντα**. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων. Λευκωσία.

Για άμεση πρόσβαση ακολουθείτε τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο: <http://bit.ly/2iERecM>

Το εγχειρίδιο αποτελεί Οδηγό Εκπαιδευτικού με ενδεικτικές δραστηριότητες για υλοποίηση της θεματικής ενότητας 3.3 «Διαπολιτισμικότητα, Αποδοχή και Διαχείριση της Διαφορετικότητας» καθώς και άλλων θεματικών ενοτήτων. Περιλαμβάνει δραστηριότητες για τα στερεότυπα, για τους παράγοντες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση του κοινωνικού φύλου, για την αξία του σεβασμού, για τις συνέπειες που προκύπτουν από κάθε μορφής αποκλεισμό ή διάκριση κ.ά.

5. **«Girl Rising»**: Πρόκειται για ταινία και σχετικό εκπαιδευτικό υλικό του Οργανισμού World Vision και αφορά σε μια παγκόσμια εκστρατεία για την εξάλειψη της φτώχειας στις αναπτυσσόμενες χώρες μέσω της εκπαίδευσης των κοριτσιών. Το Girl Rising προβάλλει τις ιστορίες εννέα κοριτσιών από όλο τον κόσμο που προσπαθούν να ξεπεράσουν σοβαρές δυσκολίες, για να πετύχουν το όνειρό τους που είναι η

εκπαίδευση. Με βάση τη συγκεκριμένη ταινία ετοιμάστηκε σχετικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί από τους/τις εκπαιδευτικούς και επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στα θέματα της φτώχειας, της πρόσβασης στην εκπαίδευση, της πολιτιστικής επιρροής και της ανισότητας των φύλων.

Για άμεση πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό ακολουθείτε τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο:
<http://bit.ly/2k6QMEI>

Οι ταινίες εντοπίζονται στους ακόλουθους ηλεκτρονικούς συνδέσμους:
<https://www.youtube.com/watch?v=Hk2Q7WLzn0s> (Nepal Chapter-H ιστορία της Σούμα)
<https://www.youtube.com/watch?v=7P6nL7PXILw> (Peru Chapter-H ιστορία της Σένα)

6. **«Η Κίκο και το χέρι»:** Υλικό του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί ως πολύ αποτελεσματικό εργαλείο για πρόληψη της σεξουαλικής κακοποίησης. Περιλαμβάνει πληροφορίες για το πώς να διδαχτεί ο «Κανόνας των Εσωρούχων».

Βρίσκεται διαθέσιμο στην ιστοσελίδα:
http://www.underwearrule.org/howto_gr1.asp